

RAPORT VJETOR PËR VITIN 2024 MBI
ZBATIMIN E STRATEGJISË PËR BARAZI
GJINORE 2022-2027 DHE PLANIT
KOMBËTAR TË VEPRIMIT PËR BARAZINË
GJINORE 2022-2024

Maj, 2025

PËRMBAJTJA

SHKURTESAT	2
1. PËRMBLEDHJE E REZULTATEVE TË ARRITURA SIPAS OBJEKTIVAVE TË PËRGJITHSHME NË PËRPUTHJE ME PLANIN KOMBËTAR TË VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2022-2024.....	3
2. PASQYRË E REZULTATEVE TË ARRITURA DHE AKTIVITETEVE NË PËRPUTHJE ME PKVBGJ 2022-2024	7
3. SFIDAT DHE RREZIQET GJATË ZBATIMIT TË PLANIT TË VEPRIMIT TË STRATEGJISË ME REKOMANDIME.....	17
4. SHTOJCË	
Përmbledhje tabelare e aktiviteteve të zbatuara.....	18

SHKURTESAT:

ASHMA	Agjencioni për shërbime mediatike audio dhe audiovizuale
AKP	Agjencioni për kadastër të patundshmërive
AMFBZHR	Agjencia e mbështetjes financiare në bujqësi dhe zhvillim rural
NLP	Ndihma ligjore pa pagesë
BZHA	Byroja për zhvillimin e arsimit
OQ	Organizatrat qytetare
ESHS	Enti shtetëror i statistikave
RVEB	Regjistri i vetëm i ekonomive bujqësore
EVS	Enti i veprimtarive sociale
SIMBNJ	Sistemi i informacionit të menaxhimit të burimeve njerëzore
MPB	Ministria e punëve të brendshme
MTD	Ministria e transformimit digjital
ME	Ministria e ekonomisë
MBPEU	Ministria e bujqësisë, pylltarisë dhe ekonomisë së ujërave
MMSHIA	Ministria e shoqërisë informatike dhe administratës
MAP	Ministria e administratës publike
MKT	Ministria e kulturës dhe turizmit
ON	Organizatrat ndërkombëtare
MASH	Ministria e arsimit dhe shkencës
MD	Ministria e drejtësisë
MPSDR	Ministria e politikës sociale, e demografisë dhe e të rinjëve
PKVBGJ	Plani kombëtar i veprimit për barazinë gjinore 2022-2024
TKK	Trupi koordinues kombëtar për zbatimin e Konventës së Këshillit të Evropës për parandalimin dhe luftimin e dhunës ndaj grave dhe dhunës në familje
FKS	Federatat kombëtare sportive
OASH	Organet e administratës shtetërore
OKB	Organizata e Kombeve të Bashkuara
RA	Radiostacione
DHBGJ	Dhuna me bazë gjinore
BPGJ	Buxheti i përgjegjshëm gjinor
RMV	Republika e Maqedonisë së Veriut
EGJS	Edukimi gjithëpërfshirës seksual
TV	Televizioni
TNJ	Trafikimi me njerëz
OJQ	Organizatrat joqeveritare
SPB	Spektori për punë të brendshme
LOPOASH	Ligji për organizimin dhe punën e organeve të administratës shtetërore

1. PËRMBLEDHJE E REZULTATEVE TË ARRITURA SIPAS OBJEKTIVAVE TË PËRGJITHSHME NË PËRPUTHJE ME PLANIN KOMBËTAR TË VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2022-2024

Ky raport ofron një pasqyrë të rezultateve të arritura dhe aktiviteteve të zbatuara gjatë vitit 2024, siç parashikohet nga Planin Kombëtar i Veprimit për Barazinë Gjinore 2022-2024 (PKVBGJ) për zbatimin e Strategjisë për Barazi Gjinore 2022-2027 (Strategjisë).

Zbatimi i Strategjisë nënkupton gjithashtu përmbushjen e detyrimeve të marra përsipër me anë të aderimit në Konventën e OKB-së për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit ndaj Grave, si dhe kontributin në përmbushjen e kriterëve politike për anëtarësim në Bashkimin Evropian.

I njëjti u përgatit nga Sektori për Mundësi të Barabarta në Ministrinë e Politikës Sociale, e Demografisë dhe e të Rinjëve (MPSDR) në përputhje me nenin 12, paragrafi 1, alinea 6 të Ligjit për Mundësi të Barabarta për Gratë dhe Burrat.

Raporti vjetor nga aspekti metodologjik është përgatitur në bazë të informacionit të marrë nga organet e administratës shtetërore për përgatitjen e: Raporteve të organeve të administratës shtetërore (OASH) që janë bartës të aktiviteteve në PKVBGJ të dorëzuara në Ministrinë e MPSDR dhe Raportit Vjetor mbi aktivitetet e ndërmarra dhe progresin e arritur në vendosjen e mundësive të barabarta për gratë dhe burrat në Republikën e Maqedonisë së Veriut për vitin 2024. Është e rëndësishme të theksohet se disa nga bartësit e aktiviteteve që kanë dorëzuar informacion nuk përmbajnë të dhëna mbi burimet financiare.

Planin Kombëtar për Barazi Gjinore (PKVBGJ) 2022-2024 është një dokument që përcakton mënyrën e zbatimit të Strategjisë Kombëtare për Barazi Gjinore 2022-2027, të miratuar nga Kuvendi i RMV-së më 27 korrik 2022, duke përcaktuar aktivitetet, treguesit për aktivitetet, bartësit e detyrimeve për t'i zbatuar ato, afatin kohor dhe burimet financiare të alokuara për zbatimin e aktiviteteve të përcaktuara nga Strategjia, të cilat sëbashku synojnë promovimin e barazisë gjinore dhe përmirësimin e statusit të grave.

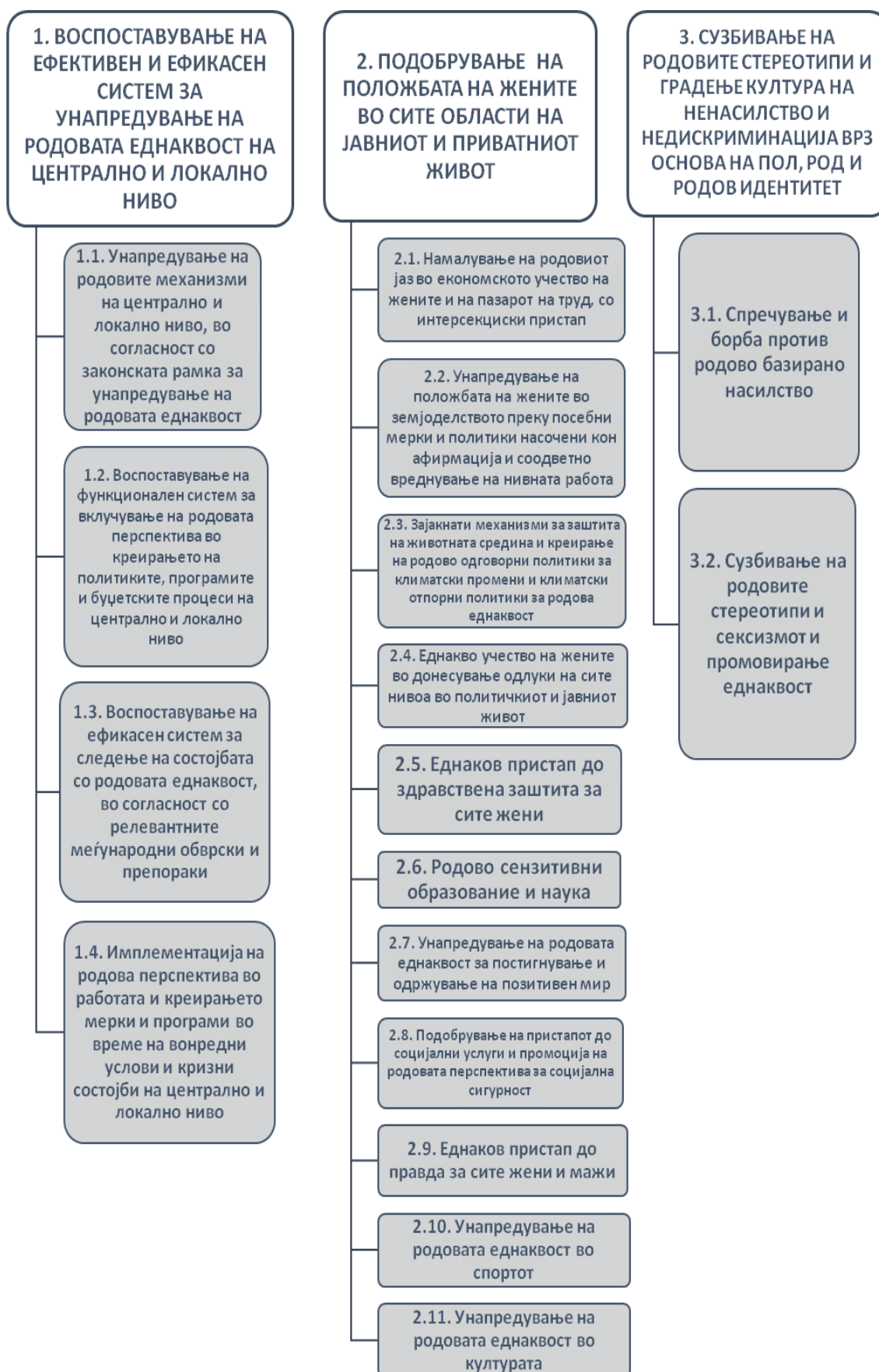
Planin Kombëtar i Veprimit 2022-2024 u përgatit nga një grup pune i përbërë nga përfaqësues të ministrive, organeve të tjera të administratës shtetërore dhe përfaqësues të sektorit të shoqërisë civile, fushat e aktivitetit të të cilëve mbulohen nga Strategjia, pra të cilët janë të përkushtuar dhe punojnë për të forcuar dukshmërinë dhe përfshirjen e barazisë gjinore në të gjitha segmentet e jetës së përditshme.

Planin Kombëtar i Veprimit 2022-2024 mbulon aktivitetet, treguesit, bartësit e aktiviteteve, afatin kohor dhe buxhetin e nevojshëm për zbatimin e aktiviteteve që arrijnë qëllimet specifike dhe të përgjithshme të përcaktuara nga Strategjia, në periudhën e parë - nga viti 2022 deri në vitin 2024.

Edhe pse Strategjia parashikon përgatitjen e Planeve Operacionale Vjetore për funksionalizimin e Planit Kombëtar të Veprimit 2022-2024, disa Ministri dhe organe të tjera i kanë përgatitur dhe publikuar ato në faqet e tyre të internetit, por nuk është krijuar një praktikë nga të gjitha organet kompetente për zbatimin e tij.

Strategjia për Barazi Gjinore 2022-2027 përfshin tre objektiva të përgjithshëm: 1) krijimin e një sistemi efektiv dhe efikas për promovimin e barazisë gjinore në nivel qendror dhe vendor, 2) përmirësimin e pozicionit të grave në të gjitha fushat e jetës publike dhe private, dhe 3) luftën e stereotipeve gjinore dhe ndërtimin e një kulture jo-dhune dhe jo-diskriminimi bazuar në gjininë dhe identitetin gjinor. Strategjia ofron qëllime dhe tregues specifikë për arritjen e objektivave të përgjithshëm.

РАМЈЕ СКЕМАТИКЕ

Plani Kombëtar për Barazi Gjinore (PKVBGJ) 2022-2024 është një dokument që përcakton mënyrën e zbatimit të Strategjisë Kombëtare për Barazi Gjinore 2022-2027, të miratuar nga Kuvendi i RMV-së më 27 korrik 2022, duke përcaktuar aktivitetet, treguesit për aktivitetet, bartësit e detyrimit për t'i zbatuar ato, afatin kohor dhe burimet financiare të alokuara për zbatimin e aktiviteteve të përcaktuara nga Strategjia, të cilat së bashku synojnë promovimin e barazisë gjinore dhe përmirësimin e statusit të grave.

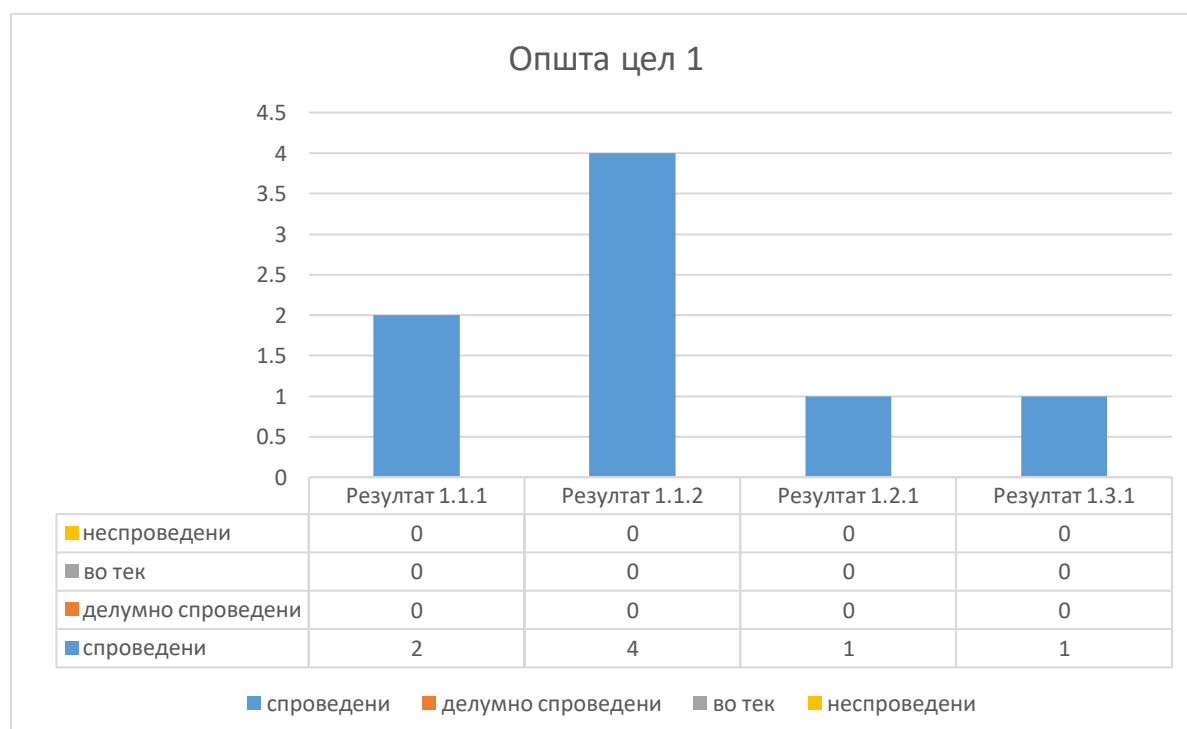
PKVBGJ mbulon 25 rezultate me 71 tregues të nivelit të rezultateve. Nga këto, 45 aktivitete duhej të zbatoheshin në periudhën referuese, nga të cilat 33 janë zbatuar (73.3%), 1 është zbatuar pjesërisht (2.2%), 4 aktivitete janë në vazhdim (8.9%) dhe 7 aktivitete nuk janë zbatuar (15.6%).

Paraqitja grafike 1: Shkalla e realizimit të aktiviteteve

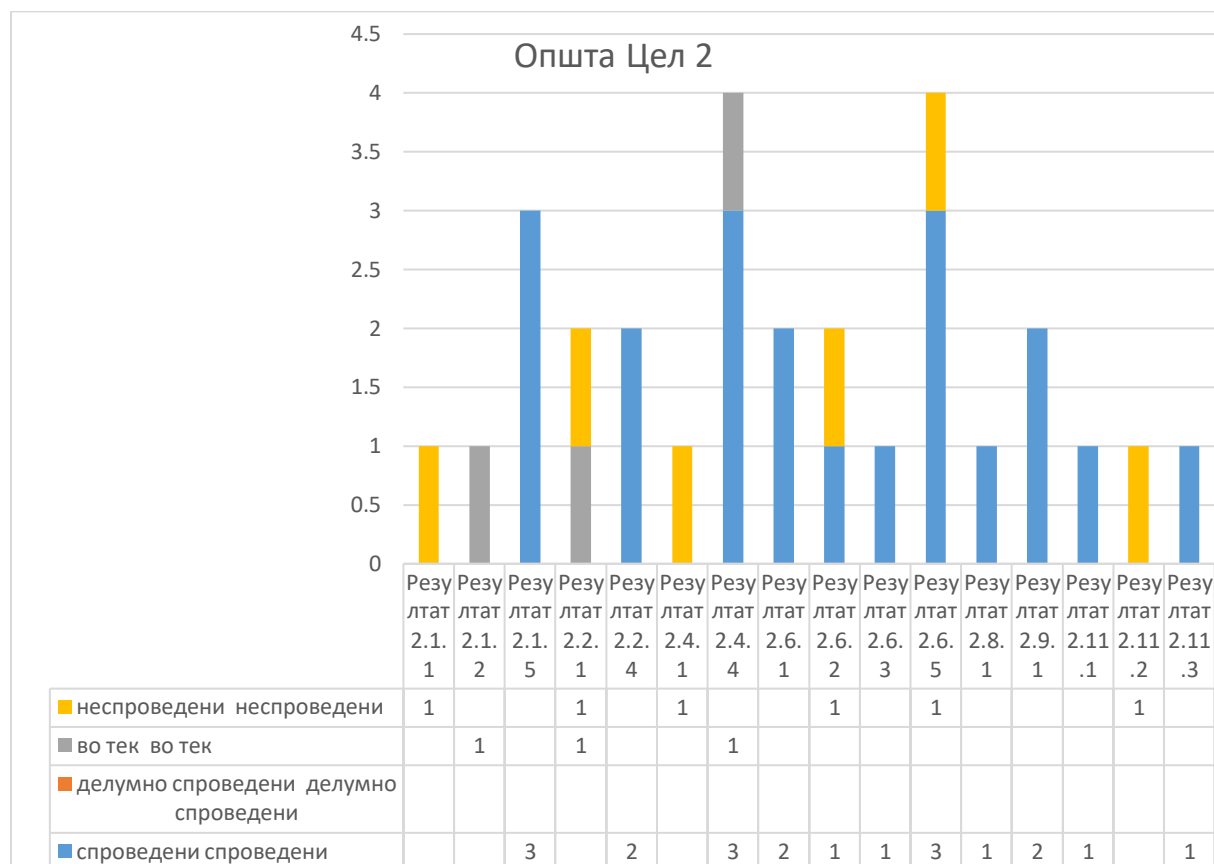
Në Objektivin e Përgjithshëm 1: Ngritja e një sistemi efektiv dhe efikas për promovimin e barazisë gjinore në nivel qendror dhe lokal, nga gjithsej 8 aktivitete të planifikuara, të gjitha janë zbatuar.

Prezantimi grafik 2: aktivitetet e zbatuara në Objektivin e Përgjithshëm 1

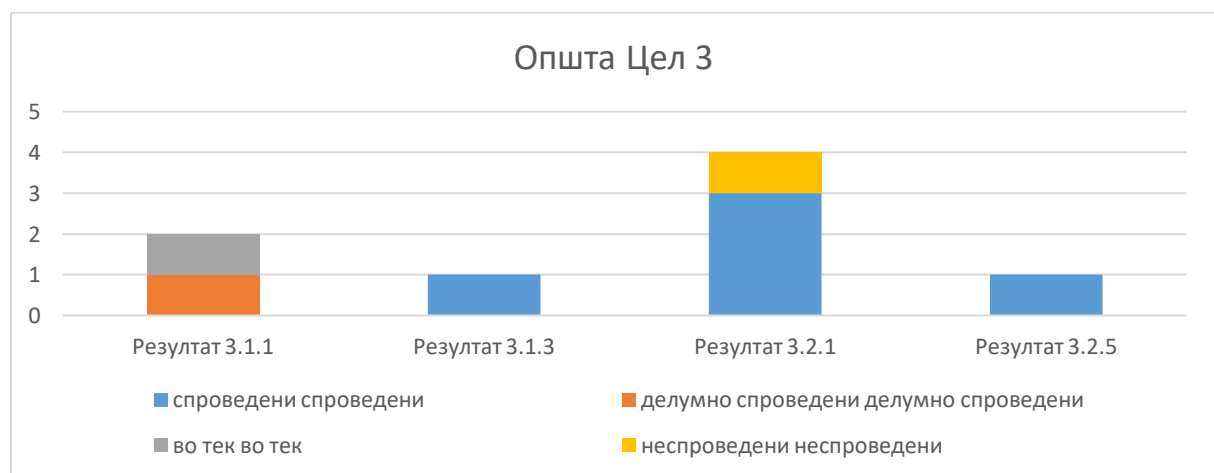
Në Objektivin e Përgjithshëm 2: Përmirësimi i pozicionit të grave në të gjitha fushat e jetës publike dhe private, janë zbatuar 20 aktivitete (69%), 3 janë në vazhdim (10.3%) dhe 6 nuk janë zbatuar (20.7%)

Prezantimi grafik 3: aktivitetet e zbatuara në Objektivin e Përgjithshëm 2

Në Objektivin e Përgjithshëm 3: Lufta ndaj stereotipeve gjinore dhe ndërtimi i një kulture jo-dhune dhe jo-diskriminimi në bazë gjinisë dhe identitetit gjinor, nga gjithsej 8 aktivitete të planifikuara, 5 janë zbatuar (62.5%), 1 është zbatuar pjesërisht (12.5%), 1 është në vazhdim (12.5%) dhe 1 nuk është zbatuar (12.5%).

Prezantimi grafik 4: aktivitetet e zbatuara në Objektivin e Përgjithshëm 3

Zbatimi i këtyre dokumenteve strategjike kontribuon në promovimin e barazisë gjinore dhe në avancimin e statusit të grave në vend gjatë periudhës së parashikuar të zbatimit në fusha të ndryshme.

2. PASQYRË E REZULTATEVE TË ARRITURA DHE AKTIVITETEVE NË PËRPUTHJE ME PKV-NË 2022-2024

Në periudhën e mbuluar nga ky raport, janë arritur rezultate të caktuara në arritjen e barazisë gjinore, në përputhje me Strategjinë dhe PKVBGJ-në. Kjo pjesë e raportit ofron situatën në fusha të caktuara, si dhe një pasqyrë të aktivitetëve të ndërmarra nga palët përgjegjëse.

Sipas Raportit për Punën e Parlamentit të Republikës së Maqedonisë së Veriut për vitin 2023, nga numri i përgjithshëm i deputetëve, 47 janë gra, ose 39.1%.

Në nivel lokal, nuk ka pasur ndryshim në numrin e kryetareve të bashkive femra, pra nga numri i përgjithshëm i kryetarëve të bashkive (81) në vend ka vetëm dy (zgjedhjet lokale 2021, në listat e kandidatëve për kryetar bashkie, vetëm 8.36% janë gra, pra nga një total prej 299 kandidatësh, vetëm 25 janë gra).

Sipas të dhënave nga Enti Shtetëror i Statistikës, në vitin 2024, popullsia aktive është 792,779 persona, nga të cilët 58.1% janë burra dhe 41.9% gra, 694,506 janë të punësuar, nga të cilët 57.5% janë burra dhe 42.5% janë gra, dhe 98,273 persona janë të papunë, nga të cilët 62.3% janë burra dhe 37.7% janë gra, popullsia totale joaktive është 722,527, nga të cilët 39.4% janë burra dhe 60.6% janë gra.

Sipas Raportit nga Regjistri i Punonjësve në Sektorin Publik për vitin 2023, në sektorin publik të Republikës së Maqedonisë së Veriut ka 1,371 institucione aktive, në të cilat 128,879 persona kanë marrëdhënie pune, ndërsa nga analiza e strukturës së të dhënave të ndarë sipas gjinisë për 110,169 punonjës në sektorin publik, gratë janë 62,585, ose 56.80%, ndërsa burrat janë 47,584, ose 43.19%. Të dhënat tregojnë një rritje të vogël të institucioneve dhe një rënie të lehtë të punonjësve të tyre.

Në përputhje me Ligjin për Bujqësinë dhe Zhvillimin Rural, në vitin 2024 në Regjistrin e Unifikuar të Ekonomive Bujqësore - ERZS u regjistruan gjithsej 30,624 pronare bujqësore femra, që përfaqëson 23.6% të numrit të përgjithshëm të ekonomive bujqësore të regjistruara, që ishte 22.6% vitin e kaluar.

Kujdesi dhe edukimi i fëmijëve parashkollorë në vitin 2024 ofrohet në gjithsej 79 institucione publike për fëmijë - kopshte të shpërndara në 67 komuna. Përveç kësaj, 44 grupe për kujdesin ndaj fëmijëve në kushte të tjera hapësinore funksionojnë në 23 komuna. Brenda 13 institucioneve publike komunale për fëmijë, ka 37 qendra për zhvillimin e hershëm të fëmijërisë.

Kujdesi dhe edukimi i fëmijëve parashkollorë në vitin 2024 ofrohet në 30 institucione private për fëmijë - kopshte, në tre institucione private për fëmijë - qendra për zhvillimin e hershëm të fëmijërisë dhe gjashtë kopshte të organizuara si njësi organizative brenda personave juridikë dhe dy brenda shkollave të mesme private.

Përmbledhje e aktivitetëve

Bartës: Ministria e Politikës Sociale, e Demografisë dhe e të Rinjëve

Rezultati:

1.1.1 Mekanizëm i përmirësuar për barazinë gjinore në nivel qendror

1.1.2 Mekanizëm i krijuar për ndërtimin e vazhdueshëm të kapaciteteve të administratës publike në lidhje me barazinë gjinore në nivel qendror dhe vendor, duke përfshirë kryetarët e bashkive

1.2.1 Kapacitete të përmirësuara për buxhetimin e përgjithshëm në të gjitha nivelet e hartimit të politikave dhe buxhetit

2.1.1 Rritja e aktivizimit të grave dhe ulja e pabarazisë gjinore në tregun e punës, me fokus të veçantë te gratë nga komunitetet e marginalizuara

2.1.4. Cilësi më e mirë pune për gratë

2.1.5. Masat e përcaktuara për të pajtuar jetën profesionale dhe private, në përputhje me Direktivën e BE-së për Ekuilibrimin e Punës dhe Jetës

2.4.1. Gratë marrin pjesë në mënyrë të barabartë në sferat e vendimmarrjes në nivelet më të larta kombëtare të qeverisjes (Angazhimi 50-50)

2.8.1. Masa specifike të përcaktuara dhe të promovuara për kategoritë vulnerabël të grave dhe personave me identitete të ndryshme gjinore, me vëmendje të veçantë ndaj ndërthurjes

3.1.1 Legjislacion i harmonizuar me standardet e përcaktuara nga Konventa e Stambollit, duke përfshirë të gjitha format e DHBGJ dhe ngacmimit seksual

3.1.3. Përgjigje e përmirësuar institucionale për të parandaluar dhe mbrojtur kundër DHBGJ-së

Përmbledhje e shkurtër e aktiviteteve të kryera në vitin 2024

Shërbime të specializuara për gratë viktime të dhunës në bazë gjinore dhe dhunës në familje janë themeluar në 8 rajone planifikuese në territorin e RMV-së. Rrjeti i shërbimeve të specializuara është publikuar në faqen e internetit të ministrisë.¹

Është përgatitur një Evaluim për Planin e Veprimit për Zbatimin e Konventës për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje 2018-2023.

Është sjell ligji për ndryshimin dhe plotësimin Kodit Penal, me qëllim që ta përafrojë atë me Konventën e Stambollit.

Është përgatitur një draft version i Rregullores mbi formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbledhjes së integruar të të dhënave statistikore dhe administrative mbi situatën me dhunën me bazë gjinore ndaj grave dhe dhunën në familje.

Është miratuar një Program për Riintegrimin e Viktimave të Dhunës. Qëllimi i këtij Programi është të mundësojë riintegrimin më të shpejtë të grave viktime të dhunës duke përbushur nevojat e tyre individuale përmes shërbimeve në dispozicion. Ky Program vë në dukje një set gjithëpërfshirës të shërbimeve të bazuara në legjislacionin kombëtar, të përcaktuara në nivel kombëtar dhe lokal, të cilat mundësojnë riintegrimin e grave viktime të dhunës.

Është përgatitur Evaluimi i Planit të Veprimit për Zbatimin e Konventës për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje 2018 - 2023. Ky dokument është pika fillestare për përgatitjen e Strategjisë Kombëtare tetëvjeçare për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Dhuna ndaj Grave dhe Dhuna në Familje me një Plan Veprimi në përputhje me Metodologjinë për Përgatitjen, Zbatimin, Monitorimin, Raportimin dhe Vlerësimin e Strategjive Sektoriale, e cila është planifikuar të finalizohet në vitin 2025..

Gjatë vitit 2024, MPSDR zhvilloi gjithsej 3 trajnime mbi parandalimin dhe mbrojtjen nga dhuna ndaj grave dhe dhuna në familje për profesionistët e qendrave të punës sociale, nga të cilat:

- trajnim dy-ditor me 24 pjesëmarrës (20 gra, 4 burra);
- trajnim dy-ditor shumësektorial, me 19 pjesëmarrës (12 gra dhe 7 burra)

Ministria e Politikës Sociale, e Demografisë dhe e të Rinjëve, Ministria e Punëve të Brendshme dhe Komisioni për Mundësi të Barabarta i Komunës së Kisella Vodës ngritën çështjen e parandalimit të dhunës në baza gjinore dhe targetimit të kësaj çështjeje përmes trajnimeve për punonjësit në shkollat fillore dhe kopshtet, në territorin e Komunës së Kisella Vodës. Trajnimi u zhvillua nga trajnerë të çertifikuar nga Ministria e Politikës Sociale, e Demografisë dhe e të Rinjëve dhe Ministria e Brendshme. Numri i përgjithshëm i pjesëmarrësve është 155, nga të cilët 146 janë gra dhe 9 janë burra. Ky aktivitet si një praktikë e mirë në kuadër të 16 Ditëve të Aktivizmit kundër Dhunës ndaj Grave është publikuar nga Koalicioni i Veprimit të Grave të OKB-së për të Luftuar Dhunën ndaj Grave.²

¹ <https://www.mtsp.gov.mk/uslugi-i-prava.nsp>

² [16 Impact Stories For 16 Days | UNW Action Coalitions](#)

Ministria e Politikës Sociale, e Demografisë dhe e të Rinjëve, Sektori për Mundësi të Barabarta, si koordinatore e Mekanizmit Kombëtar të Referimit për Viktimat e Trafikimit me Njerëz gjatë vitit 2024, vazhdoi bashkëpunimin me Komisionin Kombëtar për Luftimin e Trafikimit me Njerëz, Nëngrupin për Luftimin e Trafikimit me Fëmijë, Qendrat për Punë Sociale, Inspektoratin Shtetëror të Punës, Prokurorinë Publike për Ndjekjen Penale të Krimit të Organizuar dhe Korrupsionit të Republikës së Maqedonisë së Veriut për shtypjen e krimeve që lidhen me kontrabandën e migrantëve dhe trafikimin me njerëz dhe Ministrinë e Brendshme/Njësinë për Luftimin e Trafikimit me Njerëz dhe Migracionin e Paligjshëm, Qendrën për Viktimat e Trafikimit me Njerëz dhe me shoqatat e qytetarëve. Në periudhën janar - dhjetor 2024, pesë ekipet mobile punuan me:

- Fillimisht u kontaktuan dhe u informuan gjithsej 440 përfitues (215 burra dhe 225 gra), 18 viktima të supozuara të trafikimit të qenieve njerëzore dhe 422 kategori vulnerabël, por pa rrezik aktual të trafikimit të qenieve njerëzore.

- Ekipi operativ identifikoi 40 viktima të trafikimit të qenieve njerëzore, përfshirë 2 fëmijë.

Sa i përket shpërndarjes gjinore, 38 janë gra dhe 2 janë burra, si dhe sa i përket origjinës, 2 janë viktima vendase dhe 38 janë viktima të huaja.

- 8 viktima të supozuara, 7 prej të cilëve ishin fëmijë. Sa i përket shpërndarjes gjinore, 5 janë gra dhe 3 janë burra, dhe sa i përket origjinës, 7 janë viktima të supozuara vendase dhe 1 e huaj.

MPSDR Ofroi mbështetje në zbatimin e aktiviteteve në kuadër të Instrumentit Horizontal të Bashkimit Evropian dhe Këshillit të Evropës për Ballkanin Perëndimor dhe Turqinë "Parandalimi dhe Luftimi i Trafikimit të Qenieve Njerëzore në Maqedoninë e Veriut" dhe në drejtim të ndërtimit të kapaciteteve, u zbatuan këto aktivitete:

- Trajnim pilot shumëdisiplinor mbi trafikimin e qenieve njerëzore për qëllime shfrytëzimi në punë, 19-21 shkurt, Strumicë me 30 pjesëmarrës (inspektorë pune, SPB, Njësia Kundër Trafikimit, punonjës socialë, OJQ) me një simulim të një hetimi paraprak.

- Konferencë mbi situatën e trafikimit të fëmijëve dhe rreziqet për parandalimin e përmirësuar, 27 maj 2024, Shkup me 24 pjesëmarrës (anëtarë të Nëngrupit për Luftimin e Trafikimit të Fëmijëve, OJQ, organizata ndërkombëtare).

- Studimi i fizibilitetit për krijimin e një Qendre për Viktimat e Trafikimit me njerëz.³

- Trajnim shumëdisiplinor mbi interesin më të mirë të fëmijës, 21-22 maj, Veles me 37 pjesëmarrës (Shërbimi Shtetëror i Sigurisë Civile, Departamenti për Krime të Gjakut, Njësia për Trajnim me Qenie Njerëzore, punonjës socialë, avokatë, OJQ).

- Trajnimi për ekipet mobile u zhvillua në bashkëpunim me GIZ nga 12-15 qershor në Krushevë me një total prej 35 pjesëmarrësish, mbi mënyrën e veprimit sipas Procedurave Standarde të Operimit.

Në bashkëpunim me Misionin e OSBE-së, më 3-4 dhjetor 2024 u mbajt trajnimi mbi zbatimin e Procedurave Standarde Operative për Trajtimin e Viktimave të Trafikimit të Qenieve Njerëzore me përfaqësues nga Qendrat për Punë Sociale me një total prej 21 pjesëmarrësish, nga të cilët 18 ishin gra dhe 3 ishin burra. dhe i orientuar drejt viktimës në formën e një kuadri institucional bashkëpunimi.

Bartës: Ministria e Administratës Publike

Rezultati:

1.1.1 Mekanizëm i përmirësuar për barazinë gjinore në nivel qendror

1.1.2 Mekanizëm i krijuar për ndërtimin e vazhdueshëm të kapaciteteve të administratës publike në lidhje me barazinë gjinore në nivel qendror dhe vendor, duke përfshirë kryetarët e bashkive

1.3.1 Mbledhja dhe përditësimi i rregullt i të dhënave të ndara sipas gjinisë në të gjitha nivelet dhe midis të gjithë palëve të interesuara përkatëse

3.2.1. Tolerancë zero për seksizmin dhe gjuhën e urrejtjes seksiste në vendin e punës, në sport, në media dhe në aksesin në mallra dhe shërbime.

Për shkak të ndryshimit të LOFOASH-së dhe ndarjes së detyrimeve të pasardhësve ligjorë të MSHIA-s (2024), një marrëveshje e re mirëmbajtjeje për LMS-në nuk është nënshkruar në entitetin e ri juridik

³ <https://rm.coe.int/feasibility-study-on-establishing-shelter-for-trafficking-in-human-bei/1680af04e0>

Ministrinë e Administratës Publike, por një marrëveshje për mirëmbajtjen e sistemit LMS është nënshkruar në Ministrinë e Transformimit Dixhital, e vlefshme deri në vitin 2025.

Ministria e Administratës Publike (më parë Ministria e Shoqërisë së Informatike dhe Administratës) krijoi një Regjistër të vetëm të të gjithë punonjësve në institucionet e sektorit publik. Regjistri i Punonjësve të Sektorit Publik është pjesë e Sistemit të Informacionit të Menaxhimit të Burimeve Njerëzore (SIMBNJ). Çdo vit përgatitet një raport mbi të dhënat nga Regjistri i Punonjësve të Sektorit Publik, i cili sistematizon të dhënat mbi institucionet e sektorit publik për sa i përket numrit, llojit, emrit, degës së qeverisjes, aktivitetit dhe themeluesit të tyre, si dhe të dhënat mbi punonjësit në këto institucione, për sa i përket numrit të tyre, klasifikimit të punës, gjinisë, moshës, nivelit të arsimit dhe përkatësisë në komunitet. Qëllimi kryesor i Sistemit të Informacionit për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore (SIMBNJ) është të përmirësojë efikasitetin e menaxhimit të burimeve njerëzore, dhe në këtë mënyrë cilësinë e punës së institucioneve të sektorit publik.

Në këtë drejtim, MSHIA ka ndarë 16,300,000 denarë për modernizimin dhe mirëmbajtjen e SIMBNJ gjatë vitit 2024, ku 3,188,613 denarë u paguan nga buxheti i MSHIA dhe 1,594,298.00 denarë u paguan përmes MSHIA/MTD. Për më tepër, detyrime shtesë në shumën prej 11,786,356.00 denarësh u paguan nga buxheti i MAP-së në vitin 2024. Nga detyrimet e buxhetuara nga MISA/MDT në buxhetin e MAP-së, pas ribalancimit të vitit 2024, ku 70,000,000 denarë u buxhetuan për modernizimin dhe mirëmbajtjen e HRMS-së, dhe u paguan gjithsej 69,500,000 denarë.

Përmirësimi dhe mirëmbajtja e SIMBNJ-së ofron statistika të ndara sipas gjinisë mbi punonjësit e sektorit publik, dhe të dhënat e marra mund të përdoren në krijimin e politikave të ndjeshme ndaj gjinisë.

Ministria e Administratës Publike vazhdon të ofrojë mbështetje sistematike për integrimin e çështjeve gjinore në politika dhe instrumente financiare brenda kompetencave të saj.

Qendra e Burimeve për Politikëbërje dhe Buxhetim të Përgjegjshëm Gjinor⁴, e themeluar nga Ministria e Politikës Sociale, Demografisë dhe e të Rinjëve, në kuadër të projektit "Promovimi i Politikave dhe Buxheteve të Përgjegjshme Gjinore: Drejt Qeverisjes Transparente, Gjithëpërfshirëse dhe të Përgjegjshme në Republikën e Maqedonisë së Veriut", i zbatuar nga UN Women, me mbështetje financiare nga Zvicra dhe Suedia, ofron trajnime për përmirësimin e kapaciteteve të nëpunësve civilë në fushën e barazisë gjinore dhe buxhetimit të përgjegjshëm gjinor.

Në përputhje me Planin dhe Programin Vjetor të Punës të Qendrës së Burimeve për Politikëbërje dhe Buxhetim të Përgjegjshëm Gjinor për vitin 2024, janë organizuar trajnime në fushën e buxhetimit të përgjegjshëm gjinor, mosdiskriminimit dhe parandalimit dhe mbrojtjes nga dhuna ndaj grave dhe dhuna në familje. U planifikuan 15 trajnime, nga të cilat 12 trajnime ose 80% e atyre të planifikuara u zhvilluan në periudhën referuese. Në këto 12 trajnime morën pjesë gjithsej 378 persona, nga të cilët 332 ishin gra dhe 46 burra. Në ambientet e Qendrës së Burimeve, sipas Planit Vjetor dhe Programit të Punës së Qendrës së Burimeve për Krijimin e Politikave dhe Buxhetimit të Përgjegjshëm Gjinor për vitin 2024, u mbajtën 9 nga 12 trajnime, në të cilat morën pjesë 163 persona, nga të cilët 143 ishin gra dhe 20 ishin burra. Për më tepër, në ambientet e Qendrës së Burimeve u mbajtën 9 trajnime/punëtori të tjera, ku morën pjesë 129 persona, nga të cilët 122 ishin gra dhe 7 burra. Në Qendrën e Burimeve u mbajtën gjithsej 18 trajnime, në të cilat morën pjesë 292 persona, nga të cilët 265 ishin gra dhe 27 burra. Në përmbledhje, sipas Planit Vjetor dhe Programit të Punës së Qendrës së Burimeve për Krijimin e Politikave të Përgjegjshme Gjinore dhe Buxhetimit të Përgjegjshëm Gjinor për vitin 2024, u zbatuan 12 trajnime dhe u organizuan 9 trajnime/punëtori të tjera jashtë planit, ose gjithsej 21 trajnime/punëtori, në të cilat morën pjesë gjithsej 507 persona, nga të cilët 454 ishin gra dhe 53 ishin burra. Ekziston edhe një faqe interneti për Qendrën e Burimeve <https://mtspresursencentar.mk> e cila mund të përdoret në tre gjuhë: maqedonisht, anglisht dhe shqip.

⁴ <https://mtspresursencentar.mk>

Bartës: Enti për veprimtari sociale

Rezultati:

1.1.2 Mekanizëm i krijuar për ndërtimin e vazhdueshëm të kapaciteteve të administratës publike në lidhje me barazinë gjinore në nivel qendror dhe vendor, duke përfshirë kryetarët e bashkive

- Zhvillimi i një programi vjetor për zhvillim të vazhdueshëm profesional për qendrat e punës sociale, institucionet e mbrojtjes sociale dhe ofruesit e tjerë të shërbimeve sociale në vitin 2024.

Programi përbëhet nga tre pjesë:

Programi për arsimimin fillestar të punëtorëve profesionalë për vitin 2024 (i përbërë nga 5 kurse arsimore të detyrueshme) - ku u mbajtën 15 kurse arsimore për punëtorët profesionalë për marrjen e licencës. 90 profesionistë përfunduan arsimin, nga të cilët 77 ishin gra dhe 13 ishin burra.

Programi i arsimit fillestar për marrjen e një licence të posaçme për menaxher rastesh për vitin 2024 (i përbërë nga 3 kurse arsimore të detyrueshme) - U mbajtën 2 kurse arsimore (që përmbanin një paketë prej 3 kursesh trajnimit) në përputhje me Programin, gjithsej 24 pjesëmarrës morën pjesë në kurset e trajnimit, nga të cilët 23 ishin gra dhe 1 ishte burrë.

Programi i Arsimit të Vazhdueshëm Profesional për vitin 2024, i cili është i ndarë në 9 fusha në gjithsej 26 edukime dhe zhvillohet përmes platformës elektronike të mësimin në distancë të Institucionit Publik Instituti për Aktivitete Sociale Shkup - gjatë vitit 2024, sipas Programit të Arsimit të Vazhdueshëm Profesional për vitin 2024, u zhvilluan gjithsej 58 edukime për gjithsej 2940 pjesëmarrës, nga të cilët 2385 janë femra dhe 555 janë meshkuj.

Bartës: Enti Shtetëror i Statistikave

Rezultati:

2.1.2. Hendeku gjinor në paga është zvogëluar nëpërmjet masave të përshtatshme.

3.1.2. Të dhëna të disponueshme të ndara sipas gjinisë për të gjitha format e DHBGJ-së⁵

Bartës: Agjencia për kadastër të patundshmërive

Rezultati:

2.2.1 Pozicioni i përmirësuar i grave në zonat rurale në aspektin e menaxhimit të pronës dhe tokës bujqësore

- Është përgatitur një projekt-zgjidhje ligjore, e cila përfshin dispozita ligjore që pritet të kontribuojnë në rritjen e të drejtave të pronësisë së grave në pasuri të paluajtshme.

- Projekt-zgjidhja ligjore, e cila është brenda kuadrit të Projektligjit për matjet, kadastrën e pasurive të paluajtshme dhe regjistrat, iu dorëzua Ministrisë së Drejtësisë në prill 2023 për juridiksion të mëtejshëm.

Bartës: Ministria e arsimit dhe shkencës

Rezultati:

2.2.4. Të rinjë të motivuar për t'u angazhuar në bujqësi përmes masave nxitëse dhe mbështetjes.

2.6.1. Rritja e përfshirjes dhe parandalimi i braktisjes së hershme të shkollës nga vajzat nga komunitetet e marginalizuara

2.6.2. Zhvillimi (i mëtejshëm) i arsimit fillor për gratë e rritura romë dhe mbështetja përmes pjesëmarrjes në trajnime sipas programeve të verifikuara për fitimin e kualifikimeve, me qëllim rritjen e aksesit në tregun e punës.

2.6.3. Promovoi parimin e barazisë gjinore në kërkimin shkencor.

Përmbledhje e shkurtër e aktiviteteve të kryera në vitin 2024

⁵ https://www.stat.gov.mk/InfoGraphic/2024/Rodovo_bazirano_nasilstvo.pdf

- Në kuadër të vitit akademik 2024/2025, Ministria e Arsimit dhe Shkencës shpalli konkurs për dhënie e 240 bursave për nxënës të shkollave të mesme, të cilët zbatojnë kurrikula në profesionet e mëposhtme: hotelieri dhe turizëm; elektroteknike; ndërtim dhe gjeodezi; bujqësore dhe veterinarë; industritë mekanike dhe tekstile-lëkurore. Nga gjithsej 240 bursa, 150 bursa janë të destinuara për profesionin e bujqësisë dhe veterinarisë, dhe sipas rezultateve, u ndanë gjithsej 96 bursa, nga të cilat 39 u dhanë studenteve femra.

- Për Konkursin për ndarjen e bursave për 30 studentë nga shkencat bujqësore, veterinarë dhe pyjore, pas përzgjedhjes, u ndanë gjithsej 18 bursa për studente femra.

- Me qëllim rritjen e përfshirjes dhe parandalimin e braktisjes së hershme të shkollës nga vajzat nga komunitetet e marginalizuara nga sistemi arsimor, Ministria e Arsimit dhe Shkencës ka rritur numrin e ndërmjetësve arsimorë romë të angazhuar nga 40 në 50. Numri i bashkive në të cilat veprojnë ndërmjetësuesit është rritur gjithashtu nga 26 në 30.

- Gjatë shpalljes së konkurseve për studente femra dhe bursa studentore, MASH parashikon një kriter shtesë: nëse ka një hendek gjinor midis numrit të përgjithshëm të aplikimeve të pranuar, d.m.th. nga numri i përgjithshëm i aplikantëve, numri i kandidateve femra është më pak se 40%, në vlerësimin përfundimtar, një pikë shtesë u shtohet kandidateve femra që plotësojnë kushtet.

- Masa për përfundimin e arsimit fillor të grave të rritura romë mbeti e pazbatuar për vitin 2024, për të cilën është planifikuar të sigurohen fonde prej 1.200.000 denarë për vitin 2025.

- Për të promovuar parimin e barazisë gjinore në kërkimin shkencor, Ministria e Arsimit dhe Shkencës ka rritur numrin e bursave për studentët romë nga 135 në 150 për vitin akademik 2024/2025. Sipas rezultateve të konkurseve, u ndanë gjithsej 127 bursa, nga të cilat 79 bursa ose 62% iu dhanë studentëve romë.

Bartës: Byroja për zhvillimin e arsimit

Rezultati:

2.6.5 Edukimi gjithëpërfshirës seksual i futur në arsimin fillor

Duke filluar nga viti shkollor 2021/2022, po zbatohet një projekt pilot, me të cilin do të zbatohet lënda Edukatë Gjithëpërfshirëse Seksualiste në klasën e nëntë, në tre shkolla: Shkolla Fillore "Jan Amos Komenski" - Karposh, Shkolla Fillore "Kuzman Shapkarev" - Kisella Vodë dhe Shkolla Fillore "Bratstvo - Migjeni" në Tetovë. Që mësuesit (gjithsej 14) të jepnin mësim këtë lëndë, pra të zbatonin kurrikulën 36-orëshe, u zhvilluan trajnime për të fituar njohuri dhe aftësi mbi të gjitha temat që lidhen me edukimin gjithëpërfshirës seksual, në përputhje me rekomandimet më të fundit të UNESCO-s për moshat 12 deri në 15 vjeç, pra gjinia dhe seksi, shëndeti seksual dhe riprodhues dhe HIV-i, seksualiteti, dhuna, aspektet civile dhe diskriminimi, trupi dhe imazhi i trupit, si dhe marrëdhëniet dhe marrëdhëniet.

Një hulumtim u krye me temën "Ndryshimi në qëndrimet e mësuesve ndaj futjes së edukimit gjithëpërfshirës seksual (2020-2022)" me qëllim që të jepej një pasqyrë e perceptimit dhe qëndrimit të prindërve dhe mësuesve ndaj futjes së përmbajtjes mësimore, pra një lëndë zgjedhore në arsimin fillor. Rezultatet e këtij hulumtimi treguan qartë se mësuesit kanë një qëndrim shumë të shprehur dhe afirmativ ndaj nevojës për edukim seksual.

Në vitin 2024, në përputhje me udhëzimet nga vlerësimi i kryer i fazës pilot të futjes së Edukimit Gjithëpërfshirës Seksual (EGJS) si lëndë zgjedhore e lirë me nxënësit e klasës së nëntë në arsimin fillor, si dhe hulumtimin e lartpërmendur QZHA në bashkëpunim me organizatat e shoqërisë civile, vazhdoi me aktivitetet për të informuar shkollat rreth programit të Edukimit Gjithëpërfshirës Seksual. U mbajtën takime informuese me mësues, drejtorë shkollash dhe zyrtarë të arsimit në disa komuna,

përkatësisht: komuna Qendër-Shkup, komuna e Kavadarit dhe komuna e Gostivarit. Trajnimi u zhvillua edhe me mësues që janë zbatues potencialë të programit si aktivitete jashtëshkollore në formën e një Projekti. Përveç kësaj, u zhvillua trajnim me mësues nga shkollat fillore në komunën e Tetovës për zbatimin e programit me nxënës të klasave të nënta. Në periudhën e ardhshme do të zbatohen aktivitete për të monitoruar zbatimin e programit si projekt në shkollat ku janë formuar grupe nxënësish për të ndjekur programin si lëndë zgjedhore, por si projekt në kuadër të aktiviteteve jashtëshkollore.

Bartës: Ministria e Drejtësisë

Rezultati:

2.9.1. Ligjet, masat dhe politikat sigurojnë akses të barabartë në drejtësi për gratë nga kategoritë vulnerabël

3.1.1 Legjislacioni i harmonizuar me standardet e përcaktuara nga Konventa e Stambollit, duke përfshirë të gjitha format e dhunës në familje dhe ngacmimit seksual

Përmbledhje e shkurtër e aktiviteteve të kryera në vitin 2024

Shpërndarja e broshurave informuese: 500 broshura informuese u shpërndanë gjatë promovimeve të ndihmës juridike falas në Kavadarci, Negotinë dhe Shtip, të organizuara me mbështetjen e Zyrës së Këshillit të Evropës në Shkup dhe në bashkëpunim me Ministrinë e Drejtësisë. Për më tepër, materiale informuese u shpërndanë në eventin që shënoi Ditën Ndërkombëtare të të Drejtave të Njeriut dhe Ditën Evropiane të Drejtësisë.

Një trajnim pesë-ditor për trajnerë u mbajt në janar/shkurt 2024, duke përfshirë seanca të ndara mbi drejtësinë për fëmijët, dhunën në familje dhe dhunën me bazë gjinore, si dhe trajtimin e rasteve të azilit dhe trafikimit të qenieve njerëzore. Gjithsej 35 avokatë u trajnuan si trajnerë me temën: "Ofrimi i ndihmës juridike falas në Maqedoninë e Veriut, i cili do të mbahet nga 22 deri më 26 janar 2024, si dhe trajnime shtesë nga 16 deri më 19 shkurt në ambientet e Qendrës Edukative të Dhomës së Avokatëve".

Trajnime kaskadë për avokatët për ndihmë juridike falas – U mbajtën 3 trajnime kaskadë dhe u trajnuan 33 avokatë. Trajnimi i parë u zhvillua më 3 korrik 2024 me 13 avokatë të trajnuar; i dyti më 5 dhjetor 2024, me 10 avokatë të trajnuar; dhe trajnimi i tretë kaskadë u mbajt më 6 dhjetor 2024, me 10 juristë të trajnuar. Për më tepër, më 7 nëntor 2024 në Shkup u mbajt një trajnim mbi ndihmën ligjore falas dhe kompensimin për viktimat e trafikimit me qenie njerëzore me 17 avokatë të trajnuar.

Trajnimi i trajnerëve për ndihmë juridike falas (me sesione shtesë të posaçme mbi drejtësinë për fëmijët, dhunën në familje dhe dhunën me bazë gjinore dhe vendosjen në rastet e trafikimit të qenieve njerëzore) i dedikuar për klinikat ligjore të autorizuar dhe shoqatat qytetare të autorizuar të grave nga kategoritë e cënueshme, u mbajt nga 15 deri më 19 prill 2024 në ambientet e Klinikës Ligjore në Shtip, ku u trajnuan 18 përfaqësues nga klinikat ligjore dhe shoqatat qytetare të regjistruara në NLP.

Trajnimi kaskadë mbi NLP-në, i dedikuar për studentë të fakulteteve juridike dhe përfaqësues të shoqatave të autorizuar të qytetarëve, u mbajt më 16 dhjetor 2024 në Fakultetin Juridik në Shtip dhe u trajnuan 20 studentë.

Sesione të veçanta mbi dhunën në familje dhe dhunën me bazë gjinore – të mbajtura në kuadër të takimit të 14-të të Trupit Koordinues Kombëtar më 20 mars 2024, u trajnuan 65 anëtarë të TTK-së.

Gjatë vitit 2024, u paraqitën 2670 kërkesa për ndihmë juridike parësore, nga të cilat 1466 ishin burra dhe 1204 ishin gra, dhe të gjitha u miratuan. Ndërsa për ndihmë juridike dytësore, u paraqitën 230 kërkesa, nga të cilat 158 ishin burra dhe 72 ishin gra, ku ndihma juridike u miratua për 174 persona dhe u refuzua për 56 persona

Bartës: Agjencia për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuale

Rezultati:

2.4.4. Rritja e pjesëmarrjes së grave në pozicione vendimmarrëse në media (ASHMA)

3.2.1. Tolerancë zero për seksizmin dhe gjuhën e urrejtjes seksiste në vendin e punës, në sport, në media dhe në aksesin në mallra dhe shërbime.

3.2.5. Media që nuk promovon stereotipe dhe role stereotipike, por barazi gjinore dhe diversitet

Përmbledhje e shkurtër e aktiviteteve të kryera në vitin 2024

Për zbatimin e aktiviteteve, fondet u siguruan kryesisht nga burime të brendshme, si pjesë e aktiviteteve të rregullta të ASHMA-së dhe nga prokurimet publike ekzistuese. Prandaj, nuk është e mundur të tregohet se sa shpenzoi gjithsej ASHMA në vitin 2024 për aktivitete gjinore, por kjo shumë është të paktën 535,323 denarë.

-Të dhëna të publikuara mbi pronësinë e TV dhe RA në vend për vitin 2024 së bashku me të dhëna të ndara sipas gjinisë (të disponueshme në: avmu.mk/wp-content/uploads/2024/06/Sopstvenosta-na-mediumite-vo-2024-godina.pdf).

Të dhëna të publikuara mbi strukturën e punonjësve në TV dhe RA për vitin 2023 së bashku me të dhëna të ndara sipas gjinisë, të disponueshme në: avmu.mk/wp-content/uploads/2024/09/Структура-на-вработените-во-аудио-и-аудиовизуелната-медиумска-индустрија-во-2023-година.pdf).

Analiza gjinore në media për vitin 2023 është përgatitur, botuar dhe shtypur. „Истражување за начинот на известување на родovo заснованото насилство на националните телевизии“ – të shoqëruara me rekomandime. Analiza u prezantua në Takimin e parë Publik të ASHMA-së për vitin 2024, të mbajtur më 28 mars. Për përgatitjen e saj, Institutit për Kërkime Sociologjike dhe Politiko-Juridike në Universitetin "Shën Kirili dhe Metodi" iu paguan 459,900 denarë nga buxheti i ASHMA-së. Për shtypjen u paguan 74.823 denarë. Për regjistrimin CIP u paguan 600 denarë.

Analiza krahasuese e përgatitur, e botuar dhe e prezantuar publikisht „Родова структура во ТВ и РА: Споредбена анализа на сопственоста (2020-2023) и на вработените (2019-2022)“

Prezantimi publik u bë në takimin e tretë publik të AVMS-së për vitin 2024, të mbajtur më 27 shtator. Shtypja e kësaj analize (në 70 kopje) është në proces.

Publikim i rregullt i të gjitha dokumenteve, burimeve dhe ngjarjeve relevante në faqen e internetit www.rodotimediumite.mk, e cila shërben si qendër burimesh për median dhe qytetarët, ku ata mund të gjejnë burime, informacione dhe lidhje mbi aspekte të ndryshme të çështjeve gjinore, përfshirë dhunën me bazë gjinore. Kjo faqe interneti është krijuar dhe mirëmbahet me fonde nga buxheti i ASHMA-së.

Punonjësit e ASHMA morën pjesë në takime dhe punëtori të organizuara nga Sektori i Mundësive të Barabarta në MPSDR mbi përgatitjen e Raportit të Buxhetit Gjinor për vitin 2024, si dhe mbi sfidat në përfshirjen e perspektivës gjinore në programe dhe buxhete.

Më 4 dhjetor 2024, u mbajt një seminar për përmirësimin e raportimit mbi dhunën me bazë gjinore në media - i dedikuar për punonjësit e medias nga stacionet lokale radiotelevizive, i organizuar nga ASHMA dhe Zyra e Programit të Këshillit të Evropës në Shkup, dhe në kuadër të projektit "Mbrotja e Lirisë së Shprehjes dhe Lirisë së Medias në Maqedoninë e Veriut (PRO-FREX).

-Analiza gjinore e politikave editoriale, si dhe e pikëpamjeve të redaktorëve, gazetarëve dhe të ftuarve në stacionet televizive kombëtare, u krye nëpërmjet „Истражување за начинот на известување на родovo заснованото насилство на националните телевизии“.

Në periudhën e analizuar (dhjetë ditët e para të janarit, shkurtit dhe marsit 2023), u identifikuan 22 raportime në televizionin kombëtar që i referoheshin incidenteve specifike të dhunës me bazë gjinore (DHBGJ), si dhe 11 raportime në lajme dhe 4 raportime në emisionet informative që trajtuan temën e DHBGJ-së. 5 burra dhe 17 gra u shfaqën si autorë të artikujve që mbulonin ngjarje specifike në dhunën e bazuar gjinore, dhe 6 burra dhe 16 gra si burime informacioni. Artikujt, të cilët trajtonin temën e dhunës me bazë gjinore në lajme, u shkruan nga 3 gazetarë meshkuj dhe 8 gazetare femra, ndërsa 4 burra dhe 16 gra u cituan si burime informacioni. Zëri i aktivisteve (të gjitha gra) që luftojnë kundër llojeve të ndryshme të dhunës në familje ishte i pranishëm në të 11 raportet e analizuara. Në reportazhet që trajtuan temën e DHBGJ-së në emisionet e lajmeve, u shfaqën 1 prezantues mashkull dhe 3 prezantuese femra, ndërsa u shfaqën 1 bashkëbiseduese mashkull dhe 9 bashkëbiseduese femra. Raportet e analizuara u transmetuan më shpesh rreth Ditës Ndërkombëtare të Gruas - 8 Mars dhe trajtuan tema të tilla si dhuna në familje, femicidi, një lloj dhune ekonomike ndaj grave në sferën publike shoqërore (shkelja e të drejtave të punës së grave në industrinë tekstile), të dhëna statistikore, informacione, kërkime dhe analiza mbi dhunën me bazë gjinore, si dhe prezantime nga ekspertë dhe institucione kompetente. Vetëm një artikull përmendi konkretisht termin "dhunë me bazë gjinore".

Analiza e gjinisë në media për vitin 2024 është duke u zhvilluar, e cila mbulon përmbajtjen mediatike të transmetuar në televizionin kombëtar menjëherë pas programeve qendrore të lajmeve (të ashtuquajturat orare kryesore) - me qëllim që të analizohet se çfarë transmetojnë mediat gjatë periudhave të ditës kur shikueshmëria është më e lartë. Për qëllimet e kësaj analize, u shpall një prokurim publik, u siguroa përmbajtja mediatike që është objekt i analizës, u zhvilluan pyetësorë për analizë, si dhe një analizë pilot. Aktualisht, është duke u përgatitur një draft-raport analize.

Bartës: Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave

Rezultati:

- 2.1.1. Rritja e aktivizimit të grave dhe ulja e pabarazisë gjinore në tregun e punës, me fokus të veçantë te gratë nga komunitetet e marginalizuara.
- 2.2.1. Pozicioni i përmirësuar i grave në zonat rurale në aspektin e menaxhimit të pronës dhe tokës bujqësore

Përmbledhje e shkurtër e aktiviteteve të kryera në vitin 2024

Programi i Mbështetjes Financiare të Zhvillimit Rural për vitin 2024, me një buxhet të planifikuar prej gjithsej 759,257,694 denarë, parashikon masat e mëposhtme:

-Masa 115 "Mbështetje për një anëtare aktive femër në familjen bujqësore". Kjo masë është menduar ekskluzivisht për gratë fermere me një shumë maksimale mbështetjeje prej 360,000 denarë për përfitues. Mjetet e planifikuara për këtë masë arrijnë në 4.100.000 denarë.

-Masa 112 "Ndihmë për fermerët e rinj për të filluar aktivitetin bujqësor" me një buxhet të përgjithshëm prej 12.241.000 denarë. Shuma maksimale e ndihmës për fermer të ri është 600.000 denarë.

-Masa 113 "Mbështetje për nxitjen e prodhimit bujqësor" me buxhet të përgjithshëm prej 2.300.000 denarë. Shuma maksimale e ndihmës për një fermer të ri është 1.200.000 denarë.

Programi për mbështetje të sigurimeve sociale për gratë e angazhuara në aktivitet bujqësor për vitin 2024, në një shumë totale prej 6.000.000 denarësh, parashikon edhe mbështetje për nënat e reja të angazhuara në aktivitet bujqësor, për leje lindjeje në kohëzgjatje 9 muaj (pas lindjes së fëmijës) në një shumë totale prej 100.000 denarësh, që paraqet një rritje prej rreth 24% ose 19.000 denarësh më shumë se vitin e kaluar.

Bartës: Ministria e Kulturës dhe Turizmit

Rezultati:

- 2.11.1. Rritja e pjesëmarrjes së grave në projekte në fushën e kulturës

2.11.2. Çështjet gjinore janë më të dukshme në ngjarjet kulturore dhe në botimet në fushën e kulturës.

2.11.3. Promovoi autore femra në letërsinë maqedonase dhe përktheu vepra nga gjuhë të huaja autor(ë)

Përmbledhje e shkurtër e aktiviteteve të kryera në vitin 2024

Ministria e Kulturës dhe Turizmit, me anë të aplikimit elektronik, ku aplikuan kandidatët për aktivitete të financuara nga Konkursi Vjetor për Financimin e Projekteve me Interes Kombëtar në Kulturë për vitin 2024, mundësoi krijimin e një baze të dhënash me numrin e saktë të grave/burrave që dorëzuan projekte.

Me këtë risi, është krijuar një bazë të dhënash e përshtatshme me të dhëna të ndjeshme ndaj gjinisë, analiza e së cilës do të përcaktojë me saktësi statistikisht gjinore për pjesëmarrjen e një seksi/gjinie të caktuar në projektet e miratuara, gjë që nënkupton përcaktimin e mëtejshëm të masave ose aktiviteteve të reja dhe të përshtatshme për të stimuluar pjesëmarrjen e seksit/gjinisë më pak të përfaqësuar, si dhe për të stimuluar projekte me përfshirjen e temave dhe çështjeve gjinore.

Në Konkursin Vjetor për Projekte me Interes Kombëtar për vitin 2024, në këtë Program aplikuan gjithsej 1090 aplikantë, nga të cilët 116 ishin persona fizikë, udhëheqësit e projekteve të të cilëve ishin gra dhe 164 projekte, udhëheqësit e projekteve të të cilëve ishin burra, si dhe 303 aplikime nga persona juridikë, udhëheqësit e projekteve të të cilëve ishin gra dhe 507 aplikime nga persona juridikë, udhëheqësit e projekteve të të cilëve ishin burra.

Bartës: Ministria e Punëve të Brendshme

Rezultati:

3.1.3. Përmirësim i reagimit institucional për të parandaluar dhe mbrojtur kundër DHBGJ-së, veçanërisht policia dhe gjyqësori.

Përmbledhje e shkurtër e aktiviteteve të kryera në vitin 2024

Kurset e trajnimit profesional në fushën e trafikimit të qenieve njerëzore dhe kontrabandës së migrantëve u zhvilluan me një total prej 141 pjesëmarrësish.

Gjithashtu, në Ministrinë e Brendshme u zbatuan 11 aktivitete edukative në fushën e parandalimit të dhunës me bazë gjinore dhe përfaqësimit gjinor, ku u trajnuan 60 oficerë policie, nga të cilët 40 ishin burra dhe 21 ishin gra.

3. SFIDAT DHE RREZIQET GJATË ZBATIMIT TË PLANIT TË VEPRIMIT TË STRATEGJISË ME REKOMANDIME

Gjatë vitit 2024, mund të konkludohet se përqindja e zbatimit të aktiviteteve është e lartë, d.m.th. 73% e aktiviteteve të planifikuara janë zbatuar, gjë që ndikon veçanërisht në zbatimin e përgjithshëm të Strategjisë për Barazi Gjinore 2022-2027 dhe FORWARD 2022-2024, për të cilat është përgatitur një Vlerësim Afatmesëm i Progresit dhe Ndikimit Trevjeçar të Strategjisë për Barazi Gjinore 2022-2027 nga një konsulent i pavarur i mbështetur nga UN Women.

Sfida kryesore në lidhje me mbledhjen e të dhënave vazhdon për shkak të mungesës së një sistemi të unifikuar të mbledhjes së të dhënave ose një mjeti elektronik të zhvilluar në përputhje me treguesit e monitorimit të Strategjisë për Barazi Gjinore 2022-2027.

Rreziqet e ndërprerjes së aktiviteteve, mospërputhja në mbledhjen e të dhënave statistikore të ndara sipas gjinisë, ndikojnë në zbatimin me sukses të Strategjisë, gjë që kërkon koordinim më të

madh ndërinstitutional.

Sfida është përgatitja e një Plani të ri Kombëtar Veprimi për vitet 2025-2027 me implikime fiskale dhe tregues të matshëm, përgatitja konsistente e Planeve Operacionale Vjetore për funksionalizimin e tij nga të gjitha autoritetet dhe publikimi i tyre në faqet e internetit.

- Në bazë të sfidave dhe rreziqeve të identifikuara, rekomandimet për periudhën e ardhshme janë:
- Sigurimi i koordinimit të vazhdueshëm ndërinstitutional në zbatimin e Strategjisë për Barazi Gjinore 2022-2027
 - Miratimi i një Plani Kombëtar Veprimi për vitet 2025-2027 me burime të mjaftueshme financiare dhe Plane Operacionale Vjetore të publikuara në mënyrë transparente.
 - Monitorimi i shpenzimeve buxhetore përmes buxhetimit që i përgjigjet aspektit gjinor.
 - Kryerja e fushatave të ndërgjegjësimit publik, duke përfshirë median dhe figurat me ndikim në promovimin e barazisë gjinore.
 - Forcimi i vazhdueshëm i kapaciteteve të administratës publike për barazinë gjinore.
 - Përmirësimi i sistemit për mbledhjen e të dhënave të ndara sipas gjinisë.
 - Zhvillimi i një mjeti elektronik në përputhje me treguesit për monitorimin e Strategjisë së Barazisë Gjinore 2022-2027, si dhe gjendjen e progresit të grave dhe burrave.

4. ШТОЈСЃЕ

Пërмблeдхje тaбeлaрe e aктивитeтeвe тe збaтyapa

Општа цел 1: Воспоставување на ефективен и ефикасен систем за унапредување на родовата еднаквост на централно и локално ниво								
Општа цел 1: Воспоставување на ефективен и ефикасен систем за унапредување на родовата еднаквост на централно и локално ниво								
Специфична цел 1.1: Унапредување на родовите механизми на централно и на локално ниво, во согласност со законската рамка за унапредување на родовата еднаквост								
Резултат	Индикатори		Активности	Носител	Спроведени активности	Делумно спроведени активности	Вотек	Неспроведени активности
	Индикатор на ниво на резултат	Индикатор на ниво на активност						
1.1.1. Унапреден механизам за родова еднаквост на централно ниво	Воспоставено посебно тело за родова еднаквост на ниво на Влада, со конкретни цели и задачи	Функционално одделение за обуки за родова еднаквост на централно ниво	Воспоставување на одделение и пополнување на капацитети на одделението	МСПДМ	X			
			Утврдување на план и програма за обуки Спроведување на планот и програмата	МСПДМ	X			
1.1.2. Воспоставен механизам за континуирано градење на капацитетите на јавната администрација во однос на родовата еднаквост на централно и на локално ниво, вклучувајќи ги градоначалниците	Развиени и стандардизирани модули за обука	Воспоставени план и програма за обуки за Ресурсниот центар за обуки	Изработка на годишен план и програма за обуки за Ресурсниот центар за обуки за 2023 и 2024	МСПДМ	X			
			Изработка на годишен план и програма за континуиран професионален развој за центрите за социјална работа за 2023и 2024	ЗСД	X			
	Број на обучени лица од јавна администрација, по ниво, по пол	Воведен механизам за прибирање на родово разделена статистика за број на обучени лица на централно и на локално ниво	Прибирање на родово разделени статистички податоци за лица кои ја поминале обуката за ЕЛМС за 2023 и 2024	МЈА	X			
			Прибирање на родово разделени статистички податоци за лица кои поминале обуки согласно планот и програмата за обуки на Ресурсниот центар за обуки за 2023 и 2023	МСПДМ	X			

Општа цел 1: Воспоставување на ефективен и ефикасен систем за унапредување на родовата еднаквост на централно и локално ниво

Специфична цел 1.2: Воспоставување функционален систем за вклучување на родовата перспектива во креирањето на политиките, на програмите и на буџетските процеси на централно и на локално ниво								
Резултат	Индикатори		Активности	Носите л	Спрове дени активно сти	Делумн о спрове дени активно сти	Во тек	Неспроведени активности
	Индикатор на ниво на резултат	Индикатор на ниво на активности						
1.2.1. Унапредени капацитетите за РОБ на сите нивоа на креирање политики и буџети	Воспоставен Ресурсен центар и Центар за обуки за родово одговорно креирање на политики и буџетирање	Покриено со активностите од точка 1.1.2.						
	Воспоставен систем за обуки за РОБ за чинители на сите нивоа	Воспоставен систем за обуки за РОБ за чинители на сите нивоа	Спроведување на обуки за РОБ за чинители на централно и на локално ниво	МСПД М,	х			
	Обучени лица за РОБ во јавна администрација, на локално и на централно ниво, по пол, по година		Спроведување на обука за родово одговорни буџетски иницијативи					

Општа цел 1: Воспоставување на ефективен и ефикасен систем за унапредување на родовата еднаквост на централно и локално ниво								
Специфична цел 1.3: Воспоставување ефикасен систем за следење на состојбата со родовата еднаквост, во согласност со релевантните меѓународни обврски и препораки								
Резултат	Индикатори		Активности	Носител	Спроведени активности	Делумно спроведени активности	Вотек	Неспроведени активности
	Индикатор на ниво на резултат	Индикатор на ниво на активности						
1.3.1. Редовно собирање и ажурирање на родово разделени податоци на сите нивоа и кај сите релевантни чинители	База на податоци на централно ниво, со родово разделени податоци, јавно и лесно достапна	ХРМИСОТ содржи опција за прибирање и обработка на родово разделени податоци	Надградба на ХРМИСОТ за да обезбеди родово разделени податоци	МЈА	х			

Општа цел 2: Подобрување на положбата на жените во сите сфери на јавниот и приватниот живот								
Општа цел 2: Подобрување на положбата на жените во сите сфери на јавниот и приватниот живот								
Специфична цел 2.1: Намалување на родовиот јаз во економското учество на жените и на пазарот на труд, со интерсекциски пристап								
Резултат	Индикатори		Активности	Носител	Спроведени активности	Делумно спроведени активности	Вотек	Неспроведени активности
	Индикатор на ниво на резултат	Индикатор на ниво на активности						
2.1.1. Зголемена активација на жените и намалена родова нееднаквост на пазарот на труд, со посебен фокус на жените од маргинализираните заедници	Процент на активно население (15+), по пол	Зголемување на бројот на земјоделки носителки на земјоделско стопанство за 20%	Спроведување на теренски активности (јавни дебати, информативни средби) за запознавање на жените од рурални средини за можности за вработување и стимулирање на здружувањето на жените од руралните средини во заедници	МЗШВ				х
	Стапка на вработеност (население 15+), по пол							
	Број на невработени жени евидентирани во АВРСМ							
	Опфат (%) на искористеност на мерки за вработување, по							

	пол, по степен на образование							
2.1.2. Родовиот јаз во платите е намален преку соодветни мерки	Процент на родов јаз во платите (неприспособен)	Утврден индикатор за структура на заработувачка	Спроведување на Анкетата за структура на заработувачката, која има четиригодишна периодика. Анкетата ќе се спроведе во 2023 година, со што ќе се обезбеди индикаторот за 2022 година.	ДЗС			x	
2.1.5. Воспоставени мерки за усогласување на професионалниот и на приватниот живот, во согласност со Директивата на ЕУ за баланс на професионалниот и приватниот живот	Времетраење на работниот век, по пол Вработени (15+) со флексибилност во работното време, по пол, по возраст Застапеност на сервиси за грижа за деца и стари лица, по општини Деца (%) згрижени во формални сервиси за грижа Време (%) поминато во активности во домаќинството, по пол Воспоставено непреносливо родителско отсуство за мажите Родов јаз во вработеност кај родители на деца помали од 6 години Жени и мажи (%) што не бараат работа поради грижа за семејството	Зголемен број на сервиси за деца и стари лица во рурални средини, по општини	Донесена Програма за изградба, опремување и одржување на објекти за детска заштита за 2023 година;	МСПДМ	x			
			Изградба на градинка во општина Тетово	МСПДМ	x			
			Изградба на градинка во општина Теарце	МСПДМ	x			

Општа цел 2: Подобрување на положбата на жените во сите сфери на јавниот и приватниот живот								
Специфична цел 2.2: Унапредување на положбата на жените во земјоделството преку посебни мерки и политики насочени кон афирмација и соодветно вреднување на нивната работа								
Резултат	Индикатори		Активности	Носител	Спроведени активности	Делумно спроведени активности	Во тек	Неспроведени активности
	Индикатор на ниво на резултат	Индикатор на ниво на активности						
2.2.1. Подобрена положбата на жените во руралните средини во однос на управување со	Жени (%) носителки на стопанства од вкупен број	Зголемување на жени сопственички на земјиште за 20%	10 Кампањи за сузбивање на родови стереотипи во рурални средини.	МЗШ В				x

земјоделски имот и земјиште	Жени (%) од рурални средини сопственички на имот							
	Број на жени што самостојно вршат земјоделска дејност	Изготвени предлог законски одредби за зголемување на бројот на жени сопственици на недвижен имот во кодификацијата на граѓанскиот законик	Иницирање на предлог-законски одредби за зголемување на бројот на жени сопственици на недвижен имот во кодификацијата на граѓанскиот законик	АКН			X	
2.2.4. Млади мотивирани да се занимаваат со земјоделство преку стимулативни мерки и поддршка	Број на спроведени кампањи за подигнување на свесноста за правото на имот и наследување	Зголемен број на стимулативни мерки насочени кон младите во земјоделството	Доделување на стипендии на ученици од земјоделско ветеринарна струка	МОН	X	4.725.00 МКД		
	Млади (%) во однос на стари носители на стопанства, по пол		Доделување на стипендии за студенти запишани на ветеринарна и земјоделска струка.	МОН	X	1.633.500 МКД		
	Број на стимулативни мерки насочени кон младите во земјоделството							

Општа цел 2: Подобрување на положбата на жените во сите сфери на јавниот и приватниот живот								
Специфична цел 2.4: Еднакво учество на жените во донесување одлуки на сите нивоа во политичкиот и во јавниот живот								
Резултат	Индикатори		Активности	Одговорна институција	Спроведени активности	Делумно спроведени активности	Во тек	Неспроведени активности
	Индикатор на ниво на резултат	Индикатор на ниво на активности						
2.4.1. Жените еднакво учествуваат во сферите на донесување одлуки на највисоките национални нивоа на управување (Заложба 50-50)	Застапеност на жени во Собранието на Република Северна Македонија	Доставен предлог за Изборен законик за процентуална застапеност на жени	Иницијатива за измени на изборно законодавство за постоечки квоти	МСПДМ				X
	Застапеност на жени во Владата на Република Северна Македонија		Доставување на предлози за зајакнување на позицијата на жените					
2.4.4. Зголемено учество на жените на позиции на донесување одлуки во медиумите	Сопственици на ТВ и радиостаници, по пол, по сопствеништво	Објавени годишни тематски анализи за 2022 и 2023	Изработка на студии, анализи поврзани со претставување на родот и родовите прашања на ТВ и Радио	АВМУ	X			
	Уредници и директори на медиуми, по пол	Објавени и доставени родово разделени статистички податоци во ДЗС за 2021 и 2022	Обезбедување родово разделени статистички податоци за сопственичка структура и структура на вработените на ТВ и Радио		X			
	Вработени новинари, по пол		Објавување на одлуки по претставки на граѓани				X	

			Јавно презентирање на резултатите		X			
--	--	--	-----------------------------------	--	---	--	--	--

Општа цел 2: Подобрување на положбата на жените во сите сфери на јавниот и приватниот живот								
Специфична цел 2.6: Родово сензитивни образование и наука								
Резултат	Индикатори		Активности	Носител	Спроведени активности	Делумно спроведени активности	Вотек	Неспроведени активности
	Индикатор на ниво на резултат	Индикатор на ниво на активности						
2.6.1. Зголемена вклученост и спречување на предвремено напуштање на образовниот процес од страна на девојчињата од маргинализираните заедници	Лица што напуштиле образование, по пол, по етничка припадност	Намален број на девојчиња кои предвреме го напуштиле образовниот процес	Креирање на мерки за поттикнување на девојчиња и на нивните родители за завршување на основно училиште	МОН	X			
	Број на живородени деца од мајки под 15 години, по општини Број на живородени деца од мајки на возраст од 15 до 19 години, по општини Број на малолетнички бракови склучени на возраст од 16 до 18 години		Креирање на мерки за зајакнување на училиштата и училишните служби за препознавање и постапување во случај на можност за предвремено напуштање на образование	МОН	X 9.000.000 МКД			
2.6.2. (До)оформување на основното образование за возрасни жени Ромки и поддршка преку учество во обуки според верификувани програми за здобивање со квалификации, со цел зголемен пристап до пазарот на труд	Број на возрасни жени Ромки што завршиле основно образование Број на жени Ромки вклучени во обуки според верификувани програми за здобивање квалификации	Финансиска поддршка на образование на возрасни Роми кои немаат комплетирано основно или средно образование		МОН				X
2.6.3. Промовиран принцип за родова еднаквост во научноистражувачка дејност	Дипломирани студенти, по пол, по струка Доктори на науки, по пол, по струка Професори во високо образование, по пол, по сениорност Објавени научни трудови, по пол Носители на проекти, по пол	Обезбедување на финансиска поддршка за стипендирање на студентки Ромки	Доделување стипендии за студенти Роми.	МОН	X 8.500.000 МКД			
2.6.5. Воведено сеопфатно сексуално образование во основното образование	Опфат на ССО, по број на училишта, по општини Број на обучени наставници за ССО, по пол, по општини	Сеопфатното сексуално образование се воведува како изборен предмет за учениците од 9. одделение во основното образование.	Евалуација на пилот програмата за сеопфатно сексуално образование (ССО) Подготовка на Национална Стратегија за ССО 2022-2030	БРО	X	X		

			Обуки за наставници и стручни работници за спроведување на изборен предмет за ССО во 9 одделение		X			
			Кампањи за зголемување на свеста за придобивките од ССО		X			

Општа цел 2: Подобрување на положбата на жените во сите сфери на јавниот и приватниот живот								
Специфична цел 2.8: Подобрување на пристапот до социјалните услуги и промоција на родовата перспектива за социјална сигурност								
Резултат	Индикатори		Активности	Носител	Спроведени активности	Делумно спроведени активности	Во тек	Неспроведени активности
	Индикатор на ниво на резултат	Индикатор на ниво на активности						
2.8.1. Воспоставени и унапредени специфични мерки за ранливи категории жени и лица со различни родови идентитети, со посебно внимание кон интерсекционалност	Број на мерки за социјална заштита насочени кон жени, по категорија на ранливост Опфат (%) на жени со мерки насочени кон ранливи категории	10 % Зголемен број на сервиси за жртви на РБН и СН	Воспоставување на сервиси за жртви на РБН и СН во планските региони согласно стандардите на ИК	МСПДМ	X			

Општа цел 2: Подобрување на положбата на жените во сите сфери на јавниот и приватниот живот								
Специфична цел 2.9: Еднаков пристап до правда за сите жени и мажи								
Резултат	Индикатори		Активности	Носител	Спроведени активности	Делумно спроведени активности	Во тек	Неспроведени активности
	Индикатор на ниво на резултат	Индикатор на ниво на активности						
2.9.1. Законите, мерките и политиките овозможуваат еднаков пристап до правда за жените од ранливите категории	Опфат (%) на лица што искористиле БПП, по пол, по родов идентитет, врз основа на барање	Креирани и доставени адаптирани информативни материјали за бесплатна правна помош на локално и централно ниво Давателите на БПП се обучени за препознавање на различните потреби и состојби на жените од ранливи категории	Подготовка, објавување и дистрибуција на информативни брошури Спроведување на обуки за давателите на БПП за препознавање и овозможување на пристап до бесплатна правна помош	МП	X X			

Општа цел 2: Подобрување на положбата на жените во сите сфери на јавниот и приватниот живот								
Специфична цел 2.11: Унапредување на родовата еднаквост во културата								
Резултат	Индикатори		Активности	Носител	Спроведени активности	Делумно спроведени активности	Во тек	Неспроведени активности
	Индикатор на ниво на резултат	Индикатор на ниво на активности						

2.11.1.Зголемено учество на жени во проекти на полето на културата	Поседна издвоена ставка за финансирање проекти чии носители се жени Носители на проекти финансирани од Министерството за култура, по пол, по тематика	Најмалку 20% од пријавените се жени	Објавување на годишни конкурси (согласно чл. 64 од Законот за културата) поврзани на теми кои третираат родово сензитивна проблематика во културата	МКТ	X			
2.11.2.Родовите прашања се повидливи во културните настани и во издаваштвото на полето на културата	Поседна ставка за финансирање дела/проекти што се занимаваат со родови прашања Број на изработени и објавени истражувања и анализи за родот и родовите политики во културата Број на организирани настани во јавни установи финансирани од страна на Министерството за култура што се фокусираат на родот и родовите идентитети.	Изработени и објавени истражувања и анализи за родот и родовите политики во културата	Изготвување на Анализа за користење на просторот на национални и локални институции од областа на културата за проекти и активности фокусирани на род и родови идентитети	МКТ				x
2.11.3. Промовирани авторки во македонска книжевност и преведени дела од странски автор(к)и	Автори на издадени книги со финансиска поддршка од страна на МК, по пол Преведувачи на издадени книги со финансиска поддршка од страна на МК, по пол	Воведување на родово разделена статистика за автори на книги издадени со финансиска поддршка на МК. Воведување на родово разделена статистика за преведувачи на книги издадени со финансиска поддршка на МК	Креирање на родово поделена база на податоци за лица што аплицирале и добиле финансиска поддршка од МК Објавување на родово поделена статистика во резултатите од конкурсите на МК	МКТ	X			x

Општа цел 3: Сузбивање на родовите стереотипи и градење на култура на ненасилство и недискриминација врз основа на пол, род и родов идентитет

Општа цел 3: Сузбивање на родовите стереотипи и градење на култура на ненасилство и недискриминација врз основа на пол, род и родов идентитет								
Специфична цел 3.1: Спечување и борба против родово базирано насилство								
Резултат	Индикатори		Активности	Носители	Спроведени активности	Делумно спроведени активности	Во тек	Неспроведени активности
	Индикатор на ниво на резултат	Индикатор на ниво на активности						
3.1.1.Усогласена законска регулатива со стандардите воспоставени со Истанбулската конвенција, преку вклучување на сите облици на РБН и сексуално вознемирување	Степен на усогласеност на националното законодавство со ИК	Усвоена Национална стратегија за превенција и заштита од родово базирано насилство врз жени и семејно насилство 2024-2031 со Акциски план за спроведување	Подготовка на Национална стратегија за превенција и заштита од родово базирано насилство врз жени и семејно насилство 2024-2031 со Акциски план за спроведување	НКТ			X	
	Измени на Кривичниот законик во согласност со ИК	Усвоени измени на Кривичниот законик во согласност со ИК	Усвоени измени и дополнување на кривични дела согласно ИК			X		
3.1.2. Достапни родово разделени податоци за сите форми на РБН	Воспоставен систем за систематско собирање податоци	Изготвен документ за состојбата со родово-базираното насилство врз жените и семејното насилство.	Спроведување на национално истражување за состојбата со родово-базираното насилство врз	ДЗС	x			

			жените и семејното насилство.					
3.1.3. Унапреден институционален одговор за превенција и заштита од РБН, особено на полицијата и правосудството.	Воспоставен систем за редовни обуки за вработените во институциите за препознавање и постапување во однос на различни облици на РБН	Вклучени наставни програми и обуки во МВР за препознавање и постапување во однос на различни облици на РБН	Спроведување континуирани основни и напредни обуки на полициски службеници од МВР на централно и регионално ниво за примена на индикатори и проактивни методи за рано откривање и идентификација на потенцијална жртва и жртва на трговија со луѓе, со посебен акцент на пристапот кон жените и девојчињата жртви. Ажурирање на модули за обука и организирање мултидисциплинарни и обуки на персоналот вклучен во Центар за жртви на трговија со луѓе и Прифатниот центар за странци за работа со жртви на трговија со луѓе и ранливи категории под висок ризик од трговија со луѓе. Креирање и вклучување на модули за родова еднаквост и преземање мерки и активности во врска со семејно насилство во програмата за основна обука за полицаец.	МВР	X			
		Спроведени мултидисциплинарни обуки на персоналот вклучен во Центар за жртви на трговија со луѓе и Прифатниот центар за странци за работа со жртви на трговија со луѓе и ранливи категории под висок ризик од трговија со луѓе.						
		Вклучени модули за родова еднаквост и преземање мерки и активности во врска со семејно насилство во програмата за основна обука за полицаец.						

Општа цел 3: Сузбивање на родовите стереотипи и градење на култура на ненасилство и недискриминација врз основа на пол, род и родов идентитет								
Специфична цел 3.2: Сузбивање на родовите стереотипи и сексизмот и промовирање еднаквост								
Појдовна точка:								
Резултат	Индикатори		Активности	Носител	Спроведени активности	Делумно спроведени активности	Во тек	Неспроведени активности
	Индикатор на ниво на резултат	Индикатор на ниво на активност						
3.2.1. Нулта толеранција за сексизам и за сексистички говор на омраза на работните места, во спортот, во медиумите и во пристапот до добра и услуги	Примена на меѓународни стандарди за борба против сексизам во мерки и политики Воспоставени упатства за реагирање при појава на сексистички говор на омраза, по области. Број на опомену/реакции во медиуми	Упатства и препораки за унапредување на законската рамка и за третман на родови прашања и начинот на претставување на жените и мажите во медиумите се изготвени и јавно достапни на веб-страниците на АВМУ	Препораки за унапредување на законската рамка или за програми за дејствување во однос на медиумите Објавување релевантни документи во однос на родовите прашања и начинот на претставување на жените и мажите во медиумите, на сајтот на АВМУ.	АВМУ	X			

	Број на опомену/реакции на спортски настани	Организиран 2 работилници за препознавање и реакција на сексистички говор и омраза и родово базирано насилство	Обуки за новинари и медиумски работници за препознавање и реакција на сексистички говор на омраза, со мерење на стекнати знаења	АВМУ	X			
	Број на пријави за сексизам на работното место, по пол, по родов идентитет	Зголемено препознавање на дискриминаторска содржина од страна на јавноста, преку поднесување претставки за дискриминаторска содржина во медиумите	Измени во закон за медиуми - усогласување на член 4 од ЗМ со член 48 од ЗАВМУ Објавување на информации за дејствијата преземени против дискриминаторската содржина во медиумите	МДТ				X
	Број на поплаки и претставки за сексизам во пристапот до добра и услуги	Спроведување на воспоставен систем за следење на ставови кон содржини на ТВ и радио	Годишни анализи за третманот на родовите прашања и претставувањето на жените и на мажите во програмите на радиодифузерите. Периодични препораки за зајакнување на содржините и/или опоменување и/или казнување на медиумот заради ширење говор на омраза	АВМУ	X			
3.2.5.Медиуми што не промовираат стереотипи и стереотипни улоги, туку родова еднаквост и различности	Број на обуки на медиумските работници и на вработените во институциите во однос на родовите стереотипи, по пол, по служба Број на поднесени претставки за дискриминаторска содржина во медиумите Застапеност (%) на теми од родова еднаквост и различности во медиумски содржини Застапеност (%) на жени соговорнички во ТВ емисии Застапеност (%) на жени во медиумски содржини Ставови кон содржини со родови различности во медиуми, по пол, по возраст (периодична проверка)	Спроведување на воспоставен систем за следење на ставови кон содржини на ТВ и радио	Годишни анализи за изразувањето и ставовите на уредниците, новинарите и гостите во ТВ и радио, и периодични препораки за зајакнување на содржините и/или опоменување и/или казнување на медиумот заради ширење на говор на омраза .	АВМУ	X			